



Luɛl ɛ kɛ jöör

Akut ɛ Yith Raan Yothralia ee aguir kääc rot cɛ guir bɛ wɛl jöör ya wíc yiic ku nyuuc keek alɔɔ ducɛɛk, teet cök wei alɔɔ kuat bɪ raan cök thɪn, ɲɛp ku dhiööp, teet cök wei alɔɔ ILO III ku pɛn ye raan pɛn yieth ke.

Kä jöör lɛu ba ke lɛk yook

- **Teet cök wei alɔɔ ducɛɛk** a lej yic cutcut guöp biäk guéc ku teet cök wei alɔɔ ducɛɛk, tɛ ye raan rot yök thɪn, raan cɛ rot gār bɛ ya tik ku ye moc, liéc, thiëek, raan cɛɲ ke raan, thuëet, loilooi baai ku guéc nhiɛɛr raan.
- **Teet cök wei alɔɔ ɲɛp** a lej yic teet ye raan tɛɛt cök wei rin aɲanh tɔu ye guöp, ye nhom, räl yiic, piöc ku tɛktɛk; tuaany tɛdä ka tuɛnytuɛɛny; pial guöp ɛ raan; rör cɪ raan yök luɔy yic; aɲɛth thɛɛr, kāk mɛnɛ ku kã bɛ bɛn akölrial; ku thɛɛny ye raan rot thäny raan lej guöp agääh.
- **Teet cök wei alɔɔ kuat bɪ raan cök thɪn** a lej yic män mɛɛn raan thän dã ku teetke cök wei rin kuat den, kɪn dɛl den, mɛdhiɛɛth, pan den tɛdä ke kuat den thɛɛr ku dhɛl köök raan Yothralia.
- **Teet cök wei alɔɔ dhiööp** a lej yic teet wei rin koor yen tɛdä ke rin cɪ yen dhiöp.
- **Teet cök wei alɔɔ ILO III** a lej yic teet ye raan tɛɛt cök wei rin yanh ye theek, kã cɛ kaɲ wuöc thɛɛr, wɛt yen rot kek akut ɛ kɔɔc luɔy, kã ye tak alɔɔ mäac ku ciɛɛɲ deen bɪ yen cök thɪn.
- **Yith raan** aa lej yiic kã wɛn ye raan looi yienh tɛdä ka looi tɛn Akuma Commonwealth ku aa kã wɛn ce röm ke lööɲ yith raan piny nhom, cɛmɛn Amat ɛ Yith Raan Alɔɔ Ciɛɛɲ ku Mäac, Amath ɛ Yith Meth ku Amat ɛ Yith Kɔɔc Leɲ Gup Agɛth.

A lɛu ba kɛ duun jöör luɛl cök rɛk ciɛɲ tɛno baai Yothralia ku a cɪn wɛu bɛ jäl yɪ cɪn tɛ luɛl yɪn kɛ jöör. Dhɛl bɪn kɛ jöör luɛl aa cɛ teet yiic tɛn:

Thiéc wɛt cök

- Na kɛc rot deet tɛn yɪin lɔn peth yen ba kɛ jöör luɛl, ka yɪn a lɛu ba Akuth Yith Raan yuöp nämba kɛn 1300 656 419 tɛdä ke gät keek imeel tɛn: complaintsinfo@humanrights.gov.au.
- A lɛu buk yɪ tuöc athör bɪn wɛt jöör thiääɲ thɪn rin buk nyuuc kɛ jöör ɲɔl cök.
- Na cɪn tɛ buk kuöny yɪin, ka buk them buk yɪ tuɔɔc tɛn raan dɛd bɪ la kony.

Luel wët jöör

- Na luel wët jöör ka dhil lueel dhël gää. A lëu athör bin wët jöör lueel thiöj ku tuöc yook dhël atuc tädä ka tuöc yook dhël pek tädä ka athör kën a lëu ba thiöj lökayukar: (www.humanrights.gov.au)
- A lëu ba wët jöör lueel thoḡ duun ca gam ku yin a lëuku buk yī kony gää tē wic yin yeen.
- A lëu ba kē duun jöör lueel ka cīn malöḡ kony yīin jam.
- Na cuk lëu buk yī kony kē duun jöör, ka kën ḡo pēen buk yī cī kony a buk lëk yīin.

Wicwic yic

- Yok aa bē ḡo thook tuööm ke yīin buk jam alḡ kē duun jöör ku tēkdä buk yī lëk ba ḡo juak wël kök alḡ kē jöör.
- Kën rot looi, Akut ē Yith Raan ee jam ke raan tädä ka aguir tōu kē jöör cök thīn, ku gēmku keek wuḡ athör ē kē jöör ku lëkku keek bīk ḡo lëk tē deen yekä tiēḡ yeen ku kuat lëk däd. Yin a buk lëk kē cīk lëk yook alḡ wët duun ca lueel alä ka jöör.
- Luök kök yīic, a lëu buk köc buk wët duun jöör cī ben kuany cök. Na loi kën rot, ka buk kuēny wët cī yen rot looi keya.
- Tēkdä buk jam ke yīin alḡ nyuuc bī wët jöör nyuöc dhël bī we döör.

Döör

- Döör ee ku buk week kony wek raan tädä ka aguir cī wek kēk rin bāk dhël wic – dhël bī wek kē jöör lueel bē thök.
- Döör a lëu bē kōc cē nyuc bīk ke nīim tuööm ku a cōl ‘amat ē döör’ tädä ka lëu bē looi telepun thok. Yōn kök yīic, wët jöör a lëu bē nyuöc dhël bī athör cē ḡōt wäac tädä ka lëu bē looi dhël wël wäac telepun thok tädä ka lëu bē looi dhël bī imeel wäac – ku ee raan wēn döör kōc yen ke wäac.
- Wël jöör aa lëu bē ke nyuöc dhil juäac. Cēmēn raan a lëu bē awuöc lim bē päl yeen, löḡ ye kōc luui a lëu bē waar yic wälä raan cē wac a lëu bē waac.

Tēkdä bāk la luk yic – teet cök wei alḡ ducēk, agäath, kuat ku dhiööp

- Akut ē Yith Raan a cīn riel yen wët ḡic lon cī lööḡ dhoḡ kööth.
- Na kēc kē duun jöör rot nyuöc tädä ka cē teem cök kuat kē däd cē bēn nhial, ka lëu ba wët jöör ḡāth luk yic. Kōc aa bē wët bēn la caath bīk tiḡ lon cī lööḡ dhoḡ kööth.
- Yin a leḡ nīn 60, ḡol tēn thök lon Akut ē Yith Raan, bin wët ḡāth Luḡ ē Yothralia Amathnom Yic.
- Akut ē Yith Raan a ce wët jöör ḡāth luk yic tēn yīin tädä ka ce yī kony bā wët duun jöör lueel luk yic.
- Tädä ka bē piath tēn yī ba jam ke malöḡ tädä kek aguir ē lon lööḡ tē wic yin yeen ba wët ḡāt luk yic.

Wët cë teem/Adhuk – Teet Cök Wei Alɔɔ ILO III ku Yith ë Raan

- Na kéc wët jöör rot nyuöoc tädä ka cë teem cök kuat kë däd cë bën nhial, ka Bëny ë Akut ë Yith Raan a bë wët lueel lɔn cï raan tæet cök wei alɔɔ ILO III tädä lɔn cï yith keen yen raan aa cë pën yeen. Tekdä ka Bëny a bë kɔc tuööm nhïim tã dïit ɔic thëy bë raan wët de ya lueel ku bëer tën yeen.
- Na ye bëny yök ciët raan cë tæet cök wei tädä ciët yith ë raan cë pën yeen, ka Bëny a bë wët lëk Bëny ë Lööɔ Baai. Adhuk yic, Bëny a lëu bë wët lueel alä raan a wac/puk rin jör cï ye jöör tädä ka cë röl guöp. Adhuk deen kënë a dhil la cuat piny kɔc nhïim bärlaman.
- Na wïc ba wël cï Bëny kaɔ teem thæer alɔɔ teet cök wei ku alɔɔ yith ë raan ɔic ka yï nem lökayukar ë Akut ë Yith Raan kën:
<http://www.humanrights.gov.au/publications/reports-minister-under-ahrc-act>.

Ba lëk kök yök tēno?

Dhöl ye Akut ë Yith Raan Yothralia yök aa kïk:

Telepun

Telepun luel kä jöör: 1300 656 419 (Yum Akeunhom)
TTY: 1800 620 241
NRS: 133 677
Pek: (02) 9284 9611

Na wïc bë yï waar thok ka yï yup **131 450** ku cɔl rot a cöl kɔc Akut ë Yith Raan Yothralia.

Na ye raan miɔ tädä ka yïn a ce wël lac deet yiic ka yïn a lëu ba yo yuöp namba TTY kën 1800 620 241. Na ye raan cïn yï yïc tädä ka yïn a cïn tën yïn jam ka yïn a lëu ba yo yuöp namba (NRS) kën 133 677. Na wïc Athoɔ ë Auslan bï bën waar thok, ka Akut ë Yith Raan Yothralia a lëu bï wiéc raan cit kënë bï bën waar thok.

Na ye raan cïn yï nyin tädä ka yïn a ce piny lac tiɔ, ka Akut ë Yith Raan a lëu bï lëk dhël däd tã wïc yïn yeen keya.

Atuc

Akut ë Yith Raan Yothralia
GPO Box 5218
Sydney NSW 2001

Lökayukar

Imeel: complaintsinfo@humanrights.gov.au
Lökayukar: www.humanrights.gov.au

A lëu ba wët jöör lueel lökayukar tã neem yïn:
<http://www.humanrights.gov.au/complaints/lodging-your-complaint>.

Lëk Amathom

Na wïc ba wët jöör lueel, ka tekda peth tën yïin ba rot cɔl a wëet malöɔ cë lööɔ deet tädä ka lëu ba jam kek dhie kɔc kony wut. A leɔ akuut kɔc kony alɔɔ lööɔ tšu wut wën bïk yï kony path alɔɔ teet cök wei ku cutcut guöp. Dhöl bin akut ë wut thiäak ke yïin yök aa tšu lökayukar tën:
www.naalc.org.au/directory

Jeyrot: Lëk tšu athör thiin kën yic ee kë cë gõt bï yï lëk path. Yeen a ce yen kë cï lëk bï malöɔ yï lëk waar.